

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

Z JĘZYKA POLSKIEGO

AGNIESZKA PANKAU

Spis treści

- I. Zasady oceniania.
- II. Kompetencje polonistyczne.
- III. Kryteria wymagań na poszczególne oceny.
- IV. Sposoby sprawdzania osiągnięć.
- V. Kryteria oceny wypowiedzi ustnych i pisemnych.

1. Zasady przedmiotowego systemu oceniania

1. Każda ocena opatrzona jest komentarzem ustnym lub pisemnym. Komentarz zawiera informacje dotyczące tego, czego się uczeń nauczył i wskazówki, jak podnieść i doskonalić swoje umiejętności polonistyczne.
2. Prace klasowe i testy zapowiadane są z tygodniowym wyprzedzeniem.
3. Dłuższych, pisemnych prac domowych nie zadaje się z dnia na dzień.
5. Prace klasowe uczniowie piszą na papierze kancelaryjnym.
6. Prace klasowe wraz z testami przechowywane są w teczkach, które znajdują się w szkole.
7. Uczeń ma obowiązek systematycznie prowadzić zeszyt przedmiotowy.
8. Pracą domową jest również przeczytanie lektury lub tekstu zamieszczonego w podręczniku. Za niewykonanie pracy uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
9. Tytuły lektur i przewidywane terminy omawiania podawane są na początku roku szkolnego.
10. Przed omawianiem lektury uczniowie mogą pisać kartkówkę sprawdzającą zakres znajomości treści.
11. Uczeń ma prawo dwa razy w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do zajęć bez żadnych sankcji.
12. Mimo wykorzystanych szans, w pierwszym dniu po nieobecności spowodowanej chorobą lub przypadkiem losowym, uczeń nie ponosi żadnych sankcji z tytułu nieprzygotowania do zajęć.

Zasady poprawiania ocen cząstkowych

Uczeń może poprawić każdą ocenę wpisaną na czerwono, jeżeli w terminie nieprzekraczającym 2 tygodni przygotowuje się do napisania pracy i zgłosi chęć poprawy nauczycielowi. Nauczyciel ustali dzień i godzinę dodatkowego, pozalekcyjnego spotkania. Po upływie dwóch tygodni możliwość taka wygasa. Poprawa będzie obejmowała przede wszystkim te zagadnienia, których uczeń poprzednio nie opanował.

Zasady sprawdzania i oceniania osiągnięć ucznia w przypadku jego dłuższej nieobecności

Uczeń, który z uzasadnionych powodów nie był obecny w szkole przez dłuższy czas, ustala z nauczycielem termin (nie dłuższy niż miesiąc i nie krótszy niż dwa tygodnie) uzupełnienia zaległości, przedstawienia prac pisemnych i napisania sprawdzianów.

Sposoby dokumentowania osiągnięć uczniów

Wszystkie prace klasowe, kartkówki i sprawdziany znajdują się w teczce przedmiotowej klasy.

Zasady oceniania uczniów biorących udział w konkursach

Uczniowie, którzy wykazują szczególne uzdolnienia, będą dodatkowo oceniani za udział w konkursie polonistycznym, w wewnętrznych i zewnętrznych konkursach literackich, ortograficznych i recytatorskich. Zostaną również ocenieni za wykonanie pomocy edukacyjnych i przygotowanie referatów oraz prezentacji na temat epok literackich.

Dostosowanie PZO z języka polskiego do możliwości uczniów ze specjalnymi wymaganiami edukacyjnymi

1. Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.
2. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię Powiatowej Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.

3. W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.

Rodzaje dysfunkcji:

- Dysgrafia, czyli brzydkie, nieczytelne pismo.

Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści. Wymagania merytoryczne co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne. Np. jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytac ustnie z tego zakresu materiału. Może też skłaniać ucznia do pisania drukowanymi literami lub na komputerze. Nie oceniamy czytelności, estetyki wykonanych prac, a jedynie ich poprawność.

Dysleksja, czyli trudności w czytaniu przekładające się niekiedy także na problemy ze zrozumieniem treści

Dostosowanie wymagań w zakresie formy:

- Krótkie i proste polecenia, czytanie polecenia zadania na głos, objaśnianie dłuższych poleceń, dłuższy czas pracy nad tekstem.

Dysortografia, czyli nasilenie popełnianych błędów w zakresie poprawnej pisowni.

Dostosowanie wymagań dotyczących zapisu:

Inna ocena dyktand, ocena strony merytorycznej i stylistycznej tekstu z pominięciem kryterium poprawności zapisu. Odmiennosc kryterium błędów.

Inne rodzaje dysfunkcji – ocenianie zgodnie ze wskazaniem poradni.

Uczeń ze sprawnością intelektualną niższą od przeciętnej

W przypadku tych uczniów konieczne jest dostosowanie nauczania zarówno w zakresie formy, jak i treści wymagań. Powoduje to obniżenie wymagań, które obejmują jednak wiadomości i umiejętności określone podstawą programową.

Poprawa prac klasowych odbywać się będzie przy pomocy nauczyciela, na dostosowanych do każdego ucznia warunkach.

Wymagania co do formy mogą obejmować między innymi:

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności;
- wyznaczanie dłuższego czasu na jego utrwalenie;
- podawanie poleceń w prostszej formie;
- unikanie trudnych czy bardzo abstrakcyjnych pojęć;
- częste odwoływanie się do konkretnego przykładu;
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych;
- wolniejsze tempo pracy;
- szerokie stosowanie zasady pogłębienia;
- odrębne instruowanie ucznia;
- zadawanie do domu tyle, ile gimnazjalista jest w stanie wykonać samodzielnie;
- ograniczanie czytania obszernych lektur do rozdziałów istotnych ze względu na omawianą tematykę, akceptować korzystanie z nagrań fonicznych, w wyjątkowych przypadkach z ekranizacji;
- unikanie wyrywania do odpowiedzi;
- pisemne sprawdziany powinny ograniczać się do sprawdzanych wiadomości, wskazane jest zatem stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych, tekstów z lukami – pozwoli to uczniowi skoncentrować się na kontrolowanej tematyce, a nie na poprawności pisania;
- kontrolować stopień zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów (wolne tempo czytania, słabe rozumienie jednorazowo przeczytanego tekstu może uniemożliwić wykazanie się wiedzą z danego materiału);

- uwzględnianie poprawności toku rozumowania, a nie tylko prawidłowości wyniku końcowego.

Waga poszczególnych ocen cząstkowych i ich wpływ na ocenę klasyfikacyjną

Ocena semestralna i końcowa będzie stanowić wypadkową wszystkich średnich ocen, jednakże zadecydują o niej przede wszystkim stopnie zaznaczone kolorem czerwonym, obrazujące poziom językowych, literackich i kulturalnych sprawności ucznia.

Zasady udostępniania do wglądu uczniom i ich rodzicom /opiekunom prawnym

sprawdzonych i ocenionych pisemnych prac kontrolnych

Po sprawdzeniu przez nauczyciela pracy klasowej, sprawdzianu, kartkówki i testu uczeń otrzymuje swój sprawdzian do wglądu. Rodzice mogą przejrzeć prace dziecka podczas spotkania z nauczycielem przedmiotu w trakcie zebrań lub w czasie indywidualnej konsultacji.

II. Kompetencje polonistyczne podlegające ocenie:

1. Słuchanie i mówienie.
2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.
3. Tworzenie własnego tekstu.
4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.
5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.

III. Kryteria wymagań na poszczególne oceny

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- Opanował całość wiedzy programowej i nabył wymagane umiejętności.

- Samodzielnie poznaje różne teksty kultury(literatura piękna, popularnonaukowa, malarstwo, film, muzyka)i wykorzystuje je w wypowiedziach ustnych i pisemnych, jego wypowiedzi są zgodne z regułami systemu języka, dojrzałe i oryginalne.
- Posługuje się w sposób naturalny i funkcjonalny poznanymi pojęciami i terminami z zakresu literatury i kultury.
- Odczytuje metaforykę i symbolikę utworu literackiego.
- Świadomie i sprawnie posługuje się poznanymi formami wypowiedzi.
- Wyraża i uzasadnia swoje zdanie.
- Świadomie stosuje zasady organizacji tekstu, tworzy tekst na temat, spójny pod względem logicznym i składniowym.
- Buduje wypowiedzi poprawne ortograficznie.
- Świadomie posługuje się interpunkcją w funkcji ekspresywnej.
- Śledzi aktualne wydarzenia kulturalne, dokumentuje je, prezentuje w klasie i szkole.
- Podejmuje samodzielne próby tworzenia utworów literackich. Bierze udział w olimpiadach i konkursach polonistycznych.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie ogólny sens czytanych utworów.
- Bezbłędnie wypowiada się ustnie i pisemnie, odwołując się do kontekstów kulturowych, biograficznych i historycznych, wykorzystuje pojęcia, terminy i cytaty.
- Czyta regularnie, wykorzystując lektury w wypowiedziach ustnych i pisemnych.
- Czyta krytycznie (wartościuje, rozpoznaje perswazję, manipulację, nawiązania) i świadomie (przynależność rodzajowa, gatunkowa) różne teksty kultury.
- Świadomie wykorzystuje widzę językową w tworzeniu wypowiedzi ustnych i pisemnych, rzadko pojawiające się błędy poprawia samodzielnie.

- Dostrzega różnice między tworzywem teatru i filmem.
- Dostrzega związek dzieł plastycznych z literackimi.
- Świadomie korzysta ze środków masowego przekazu.
- Konstruuje wypowiedź pisemną z zachowaniem trójdzielnej kompozycji, stosuje akapity.
- Biegłe przekształca tekst literacki.
- Logicznie argumentuje, wnioskuje.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- Wypowiada się samodzielnie ustnie i pisemnie, posługując się podstawowymi pojęciami i terminami swoistymi dla przedmiotów humanistycznych.
- Zna treść lektur oraz informacje o autorach.
- Potrafi określić problematykę tekstu, scharakteryzować świat przedstawiony, nazwać wartości, wyszukać argumenty do uzasadnienia swojej opinii.
- Odnajduje środki wyrazu charakterystyczne dla różnych tekstów kultury.
- Wypowiedzi ustne i pisemne zawierają nieliczne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne.
- Wyszukuje kulturowe, biograficzne, historyczne aluzje.
- Dobiera odpowiednie fragmenty tekstu w celu wspierania swoich sądów.
- W pracach pisemnych stosuje logiczną argumentację.
- Stosuje urozmaicone słownictwo.
- Buduje wypowiedź spójna i uporządkowaną.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- Zna pojęcia z zakresu teorii literatury i poprawnie posługuje się nimi w wypowiedziach.
- W wypowiedzi ustnej rzadko korzysta z pomocy nauczyciela.
- Zna treść obowiązujących tekstów kultury oraz dostrzega związki omawianych utworów z biografiami twórców i czasem historycznym.
- Samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji.
- W wypowiedziach ustnych i pisemnych próbuje posługiwać się podstawowymi pojęciami i terminami swoistymi dla przedmiotów humanistycznych.
- Potrafi poprawić błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne korzystając ze wskazówek nauczyciela.
- Potrafi poprawnie zredagować dłuższą wypowiedź pisemną w określonej formie.
- Właściwie dobiera materiał literacki, ale pobieżnie go rozwija.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- Przygotowuje się do lekcji, prowadzi czytelnie zeszyt, uzupełnia braki wynikające z absencji.
- Wypowiada się na temat sytuacji życiowych, zainteresowań, tekstów kultury z pomocą nauczyciela.
- Redaguje wypowiedzi pisemne na temat, poprawne formalnie, dostosowane do adresata (dopuszczalne błędy kompozycyjne, brak proporcji pomiędzy poszczególnymi elementami pracy).
- Czyta na poziomie umożliwiającym dosłowne zrozumienie treści różnych tekstów kultury, potrafi odpowiedzieć na pytania dotyczące tekstu.
- Słabo zna treść omawianych lektur.
- Odróżnia prawdę od fikcji, prozę od wiersz, teksty dramatyczne od epickich.
- Umie wyciągać proste wnioski.

- Potrafi korzystać ze słowników.
- W pracach pisemnych popełnia błędy językowe, które nie zakłócają komunikatywności wypowiedzi.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- Ma trudności ze zrozumieniem tekstu literackiego.
- Nie zna pojęć i terminów swoistych dla przedmiotów humanistycznych.
- Nie potrafi analizować utworów literackich.
- Nie zna treści omawianych lektur.
- Nie posiada umiejętności redagowania dłuższych form wypowiedzi.
- Nie potrafi argumentować, wnioskować, wypowiadać się na temat sytuacji problemowej przedstawionej w tekście.
- Nie umie nazwać rodzajów i gatunków literackich.
- Popełnia liczne błędy językowe, które zakłócają komunikatywność wypowiedzi.

IV. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

Osiągnięcia uczniów sprawdzane są w następujących zakresach:

- stylistyczne prace klasowe - oceny wpisywane na czerwono;
- sprawdziany wiadomości i umiejętności z gramatyki (do 4 razy w ciągu całego roku szkolnego)- oceny wpisywane na czerwono;
- sprawdzian wiadomości i umiejętności na rozpoczęcie roku szkolnego- ocena wpisywana na czerwono (w klasie2 i 3);
- sprawdzian wiadomości i umiejętności na zakończenie roku szkolnego- oceny wpisywane na czerwono;

- kartkówki ze znajomości lektur- oceny wpisywane na zielono;
- sprawdziany ortograficzne (dyktanda)- oceny wpisywane na czerwono;
- dłuższe formy wypowiedzi- wypracowania – oceny wpisywane kolorem czarnym lub niebieskim;
- krótkie formy wypowiedzi– oceny wpisywane kolorem czarnym lub niebieskim;
- wypowiedzi ustne na określony temat lub krótkie odpowiedzi pisemne z trzech ostatnich lekcji (kartkówki)- oceny wpisywane kolorem czarnym lub niebieskim;
- aktywność na lekcji- oceny wpisywane kolorem czarnym lub niebieskim;
- recytacja poezji i fragmentów prozy (1 raz w semestrze)- oceny wpisywane kolorem czarnym lub niebieskim;
- Inne (np. umiejętność pracy w zespole, samodzielne notatki z lekcji, samodzielne odszukiwanie informacji w różnych źródłach, udział w dyskusji, prace plastyczne)- oceny wpisywane kolorem czarnym lub niebieskim.

V. Kryteria oceny wypowiedzi ustnych i pisemnych.

Wypowiedzi ustne oceniane są według kryteriów:

- Zgodność z tematem i stopień rozwinięcia.
- Kompozycja (spójna, poprawnie zbudowana wypowiedź).
- Poprawność językowa (bogate słownictwo, związki frazeologiczne, synonimy, poprawne formy gramatyczne, właściwe akcentowanie).
- Tempo mówienia (wypowiedź płynna, odpowiednia intonacja).

Kryteria oceny prac pisemnych.

Treść

Poziom 4:rozumowanie pełne (teza, argumentacja, wniosek*), argumentacja wyczerpuje wymagania tematu, wszystkie argumenty trafne;

Poziom 3: rozumowanie pełne (teza, argumentacja, wnioski*), ale argumentacja nie wyczerpuje wymagań tematu, lub argumentacja wyczerpuje wymagania tematu, ale niektóre argumenty są nietrafne;

Poziom 2: rozumowanie niepełne (nie jest jasne, za czym lub przeciw czemu zdający argumentuje), większość argumentów trafnych;

Poziom 1: próba rozumowania (nie da się stwierdzić, za czym lub przeciw czemu zdający argumentuje);

Poziom 0: brak argumentacji lub praca nie na temat.

Segmentacja tekstu

Poziom 1: segmentacja konsekwentna;

Poziom 0: segmentacja przypadkowa, brak segmentacji.

Styl

Poziom 1: styl konsekwentny i dostosowany do przyjętej formy wypowiedzi;

Poziom 0: styl niekonsekwentny lub niedostosowany do przyjętej formy wypowiedzi.

Język

Poziom 2: najwyżej 3 błędy składniowe lub leksykalne, lub frazeologiczne, lub fleksyjne;

Poziom 1: 4 błędy składniowe lub leksykalne, lub frazeologiczne, lub fleksyjne;

Poziom 0: ponad 4 błędy składniowe lub leksykalne, lub frazeologiczne, lub fleksyjne.

Ortografia

Poziom 1: najwyżej 2 błędy (uczniowie ze specyficznymi trudnościami w nauce do 3 błędów);

Poziom 0: ponad 2 błędy (uczniowie ze specyficznymi trudnościami w nauce powyżej 3 błędów).

Interpunkcja

Poziom 1: najwyżej 3 błędy (uczniowie ze specyficznymi trudnościami w nauce do 4 błędów);

Poziom 0: ponad 3 błędy (uczniowie ze specyficznymi trudnościami w nauce powyżej 4 błędów).